

Fræfni.

I. Í fjórðungi framundan Þaugstadalandi:

Selós. Grafasund, sem einstökurinn er notaður (samt sund) þegar sjór er brinnlaus og láðandi með öllu. Engin sundmerki eru í Selós, en hann er í mörkum milli Þaugstada- og Þaugstada-lands.

Urð, Meibólón, eða Þvera, Stóra-Þryggja, Arnarflötur, Þetta-Þryggja, Þetta-Þryggjuflötur, Elliós, Elliósflötur, Stórisleimur, Hrafnaklettur, Tónklettur, Formu-Þaugstadí, og höfuð þeir Stadí þar fyrst í byggð.

Filippusarós, Þuridarhella - drogu hún nafn sitt af því, að Þuridur „formann“, Einarsdóttir, setti þar upp skip sitt, en hún stundadi sjó frá Tradarholti og átti heimili þar og notaði Kuaras-ós sem sund, enda var hann endur fyrir löngu notaður, en nú í síðari árum eru sundmerki fallin niður.

Þaugstadarnif, svo og Hrafnaklettur eru landamerki milli Þaugstada og Skípa.

II. Í fjórðungi framundan Skípa landi:

Skíparif, Kista, Flatiós, Tuziridarfangi, Þimbojakklettur, Þimbojós, Árhekkur, Hestsflötur, Stangarflötur, Stangarflötisós, Skelliaklettur, Arlón, Þrumklei, Þrumkleinar-ós, Arósar, Kjölur, Þátsflötur.

Elíarsund og Magnúsarós eru stundum farin í brinnleysmu og ládeyðmu.

Rangós, Steinkur, Orklei. Lambatorfa er í mörkum milli Skípa og Tradarholts, svo og

Þollastekur (í mörkun milli Sigga og Tröðarholts) (Þollastekur er sama og Lambastekur *)
 Lambastekur, Gámulaflúð (lítillega réttarara en Gamlaflúð, sem þá gæti
 verið kend við Gamla = Gamlatel, en annars við gamla konn þ. e.
 þá gömlu, því vitaulega er flúðin eldri en önnur stekur!)
 Gómsflúðardalinn, Sigga Klettur, Sléttu Kjöpp, Hrútsklettur,
 (Hrútsklettur) Hrútskletturáskar, Sálvafrangi, Trékklettur.
 Rangarífi, er landamarki milli Tröðarholts og Stokkseyrar.
 Sydri í Rangarífi eru Stjórnusteinarnir. Nam þar land, Hall-
 steinn Atlason, jarls hins nýjva. Stjórnusteinarnir eru þar litlu
 austan. Engin eru þar sundurli. Talið er að þar hafi Hallsteinn
 brotið skip sitt. *Fimboeyrið er af Fimboeyri, Fimboeyri, austur af
 Engiðardanga

III. Í fjórnum framundan Stokkseyrar landi. Talið er einn og þann
 er þegar ein talið hér áður, frá austri til vesturs, en síðar eru
 þann, austan landingarnir í Stokkseyri og austur í Rangarífi, gínist
 endur teljum hér síðar ^{all} eða að nokkurn leyti og þá í gagnstæða átt, þ. e.
 frá vestri til austurs og er ástæðan til þess sú, að gínist hafa safnað
 og gefið upplýsingar um eltið búið saman, sérstakl. með afstöðnu, en
 þó störfuð eftir bádum (eða áttum) að eltið (eða sem núnist) félli
 úr, enda er sundnum líft hér síðar og ornesum þar í sambandi við þorshýsingar.

Rangarífi, Rangarífsklettur, Rangiklettur, Lambastekur, Kriustekur,
 Þórólfsrífi, Þórólfsklettur, Kottuósar og ná þeir fram í Rósós,
 sem er örfasund og merki fallis niður í.
 Gálga klettur, Kunnbravogs klettur, Arnar klettur, Arnar kletturáskar,
 Hákindur, Feigdarnífi, Urð (in), Símsarkist klettur, Þájarós,
 Þjúsíós, Skelfistós, Láfarinn, Urðarós, Felastekur, Olubogi.

anstan við Grasastekur, inn Vindihellu, Krötis og Gjóóstón og Gjóós.
Sé lágsjávad, er farið inn Kjarnalág, Helluós, Fllós og Þogurós, austur
Rátrólís, inn Gjóós og Gjóóstón og síðan inni landingu hjá Eystri Fraxendi.

Af brúarsundi niá einnig fara inn Raudsundurstað, og Heilitatón og
leuda við Katrínarhelli; einnig niá fara inn brúarsósa og þegar í holti
alla leið inn í Stálsbotu austan Katrínarhelli, en vestan Stáls.

Sé farið af brúarsundi inn í Stoltseyrar landingu, er beynst vestur
af sundinum þegar Stoltseyrar sundvandan er kominn svo nærri Herlingar-
bergi að Hlytjafoth sé á milli og halda þeim meir en þar til Kirkjan
í Stoltseyri er í austur-öxlina í Fuglþjalli. En þá kemur að svo
nefndri Kirkjulág á leið til norðvesturs og farið austanvert við Þísu
Langu (Nendur við Stoltseyrar-Þísu?) inn Kötluósa, inn hjá Skito-
Langu og Hallsrauf inn í landingu. Sé farið Tröllendurif, er farið
fyrr vestan Þísu Langu.

Ginis og áður er sagt, eru Tröllendur vestanvert við brúarsund,
þá Setur, Setuhlettur, Gendaheinn, Skimós, þeir Klakkur; en þar
átt innar af Tröllendum og vestur undan þeim.

Röðum og Þressid eru tvö öröfandi, vestur of fram undan Tröll-
endum og er Þressid austur, sem sjaldan eru aðrei er notad, enda
eðlert sund, þó svo sé það nefnt; Röðum er oftur notud sem sund,
en oft þegar hún hlátur undurignar: Setur upp Krappma þegar
minst vonum varir og tekur oft djúps og ofri föll. Þann leiki sér þó
sjaldan að þó að fara Röðum, nema í láðeydu sé og etri sé þó örlo
við stein, en að fara hann, styttir leið, ef etri er höf, vegna grunns, að
fara Tröllendurif, og ann meir styttir það leið af fistas er leið að
austur á við t.d. í Gendaheinu, eða austur, nióti þó að fara Klappós
vða Stoltseyrar sund. Sund meiri í Röðum var áður: Furlo-

hjallur vestur undan leonnu: Gótu, átti að jadra við Hesteyru, en
 nís er hjallurinn höfjinn og er nís notud vestur hornid: kúsinu í Stórl
 ghlátid jadra við Hesteyru. Se Frósið Farid, í Beinakerjum að Geru í
 Hamarnum í Tungólfsfjalli (eystri andapress). Á þessari leið er Steinþuás
 Fridfjörnstævi, Sneypilvöðuntlettlur, Það Lofu hlein, Vatnshlettlur og
 lotas Stokkseyrar landing. Í Sneypilvöðuntlettlum var stór vanda
 sem höllud var Sneypilvanda. Þis ein hlettkamur og vandan jöfnud
 við jöðru og önnur einud mestri hornin í stadium, sem notud eru þegar
 beyggt er fyrir Sneypilinum (sjá síðar, um Stokkseyrar einud).

Fyrir framan leidinguna í Stokkseyri er stórt lón, sem Blanda heitir; er
 þar vélbátalagi nís og stór skipalagi einnig (innri laga) um Stórstranna. —
 Yfir lagan er fram undir Klappásu; innari við Klofa og í suðaustur af Skerfön,
 Túman við Blöndu og fast upp við sandinn, er Þendingarstævi og fram af því
 bryggja, en áður stíldi það leidingarnar, sem voru tutt, eystri og vestari og
 gengur lágur kangi fram við vestari leidingunni að vestan og var það í stundum
 nefut Þendingarstævi; austan við Blöndu er Hallstrauf og vestan til í Blöndu er
 Þindil og Eistastævi, litla vestan eða vestur undir Þafstævi. Fram af Blöndu eru
 Þúfur, Þá Þeivanstævi, Klofi og Klofarás, hvortkveggja fram við Þringardinn stá
 innan við Klappásinu. Fyrir vestur leidinguna (vestari) eru Miðháshellur
 og austan vest við þor tvö lón, Þvottalón og Hallsvik, er fram af þeim aust-
 asti Svartihlettlur, Þá Klyfrás og Klyfstævi, síðan Þafstævi, en austan er sumu-
 an við það ós notkur, beidur og grunnur er Þafshellur, Þá Dyrásstævi og
 Dyrás. Fram af Þafstævi eru Þuddinastævi og Signuudastævi, Þá Skar-
 stævi og Skarfur, skamt innan og vestur af Klofa.

Fyrir vestan Miðháshellur eru Þrínúffjósahellur (stá-Klappir) inn við
 sandinn og Þarabrotslón austur undir þeim. Framan við Þrínúffjós-
 hellun er lítill og djúpt lón er Þarabrotur nefnisk, Þá Stampur og milli

þans of Gafliðkers, en Rangós. Þun vid sandinn, fyrir vestan Þríunghósalón
sem liggur vestan undir Þríunghósalónum, en Hólshellur, þar fram of er
littli Stampur of Þónatangi (Þónatangi?), sem áfastir eru við hellurnar.

Framaf Innlúnaðhellum er Þvíð-Svartiklettur of fyrir vestan hann Skeluvík of
Skelutanga, en fyrir framau þá rás nokkur, en Klaufheitir of fyrir framau hann
Helluás; þá innri Skela of ytri Skela, en Skeludó milli þeirra. Þun vid
inni Skalu er Skalubani; þar vestur af innri of ytri Reynir, þá Sund-
stær, Sneyðrás of Sneyðill að austanverðu þá er inn úr Stokkseyrar sundi en
þorinn.

Þun vid sandinn vestan Hólshellur, en Kerlingarberg of vestanum þvi Rangalóni, þun
nær inn að landi; framau vid það er flatt of stótt stær sem Hleimheitir of austan vid þunna
Kaldós, en Rangalónsós úr Rangalóni í suðvestur; vestur of Rangalóni er Djúpalónsós
of fyrir vestan Hleiminn er Þulavík. Sunnan vid Hleiminn of vestan Skelutanga, en
Andrésartangi. Suðvestur af Hleiminni eru Þróntanga, Þróntangaós of Þróntangarífi;
innaveit vid það er stótt ló, sem heitir Leifuvík. Þun vid sandinn fyrir vestan
Rangalóni er Sundvörðuhleim of Sundvörðurás of norð hleiminn fram að Rangalónsós að
austan en Þrattalóni að vestan of Þrattalónum. Austur í Hleiminni gengur tangi
úr Rangalóni, sem Þindiltangi heitir. Djúpalóni liggur framau vest vid Sundvörðuhleim
of Utasti-Svartiklettur þar fyrir framau. Miðhleiminn er vestan undir Sundvörðu-
hleiminn inn vid sand of norð fram að Arabotnum, sem eru fyrir innan Utasta-
Svartiklett. Fyrir framau Arabotna er Þátralón of Þátráósar fram úr þvi.
Utasta-Hleiminn er inn vid sand fyrir vestan Þráttalóni Mið-Hleiminn of norð þun
vestur að Þulavíki of Þeirðsum, en að framau er Klumba of Klumbaustær
þar fram af, þá Þeivilón of Strandhaus en Gapsó vestan undir þunnum.

Í suðvestur af Þeirðsum er Selós of stíkur hann Þeivilón frá Utasta-
Hleiminn. Þun vid sandinn eru Þjanna vörðuhleiminn fram undan Þjanna vörðu
- en þun er nú niður fallin - of Þjanna vörðuvík. Fyrir framau þun er Þunastleiminn of
Þunastleimilón of Þunastleimísós. Þar fram af er Stóra-Þeivilón, en Þeivilónsós

vestan milli henni. Fram af Fladitofsu er útster er Þóðarvot^{nefnið} er og vestan af því Litla Sandster og Stora-Sandster fram af því. Fyrir vestan Þjanna vöðuklein er Skinnó, þá Markahlein og Hvalfangur. Í niðjann þessara stærja eru smólein milli Stokkseyrar og Stóra-Hrauns og er idar þar Stokkseyrarfjaran.

Östtarlega í Stóra Hraunfjörum er Reivan, aðal-maða sandsplass þeirra er sjó stunda frá Stokkseyri, að vori og hausti lík. Þar er henni ein Stokkseyrarlendin og Kallastada viki (grafur, "i viki") með maðkaplass, svo og Þjanna vöðuviki, Þunda-leius viki og Þrúusfjósaviki.

Sumd merki.

I. Þjanna vöðusund og merki: því:

Þjanna vöðu stöð fyrir norðlunum á milli milli Kallastada og Hraunsár, er þar ein aðeins dælitil upphöfsum í sjögundinum, í hinni að bera í austur östina: Þyálffjalli þegar farið er inn í sundin, er það er sjaldan farið, nema brimlaust sé að mestu. Þegar inn í sundin er komið, á að fara sjón handing austur fjörum alla leið austur í Stokkseyrarlendin, en elsti er þessi leið fer, nema kunnigum.

II. Stokkseyrasund: Sundvandan og Sundtréd^{eru} í bakkunum fyrir vestan Kallastadi og er vandan norð sjónnum.

Þegar að Stokkseyrasundi er komið af sjó, niá elsti, ef brim er, liggja norð því er svo að vörslunarkiesin (Kofóli) í Ginnarshöfnu bera í efrí meitilinn, er það er norði hujúkur fyrir vestan Þálagell, sem er sunnanveik við Hellið. Þá er einn merki á austur leið eru: Þaugstaduber í motta hujúkunum í þriðjungi. Sundvandan og Sundtréd eiga þá að bera saman (Ginnij vesturhvirnið í Gfasetts bökum austurantil í Hamarinn í Þyálffjalli, austurveidu). Þá er inn á sundid er komið og svo,

ad locum Geudar beiri í Helalu, er falid ad hornid í inni midkotu og má þá tréd ganga svo miltid austur ad það jafri vid vörðuna og þeim merkjunum má haldó, þangudtil tréd, sem er í heygardinum í Gólu, beiri í tréd, sem stendur í sjögardinum fyrir framau Saból; þá er beygð austur í vid „fyrir Suspilinu“. Síðan er haldid austur lórid fyrir austan Semstærid, austur í milli Skólkanna og í þá Stórakrannu ad beiri í Skálafell er beygð er fyrir Skólú. Þá er haldid áfram austur og inn vid vörðuna sem er í Skarfstæri, síðan beygð lítid eitt inni vid, vestan vid Reidarstær, inn Dyrós, en merki í hornum er austasti Svarti hlekkur beiri í gafflini í Beinastíghúsinu. Vi Dyrós liggur leidun fyrir austan Þónða inni Blöndu alla leid í leudnigun.

III. Alaupósinn: Tré, með þríhyndnum hleminu stendur í Vestri Möhúsi-
 lúni. Ad það ad beiri í Vesturhornid í Félags húsinu (það þannu byggd er
 í des. 1926, en er inn verid ad byggja annad hús þar í stöðinu). Þessi
 merki eiga ad beiri samau, þegar farið er inn inni Alaupósinnum, en hann
 er stórskjálidinn. Þegar lejid er til laju fyrir utan óvinnu, í ad liggja
 á samu djúpsindnum sem lejid er á vid Skotstægar sund (þ. er: Vestmanna húsin
 í Ginnastöfu í Efri meitilinu). Vesturhornid í Félags húsinu í þá ad beiri í tréd
 í Möhúsatúni, eins og áður er sagt.

Þegar inn inni Alaupósinnum er hornid, er beygð vestur í vid í svonefnda Klofa-
 rús. Merki á henni er ^{ad} tréd í sandinum fyrir framau Urkól í ad beiri í gafflini
 í Sandfells húsinu; svo er haldid inn í vid, vestan vid Reidarstær og er merki
 í því joetta: Reykhálfurinn í Bakarinnu, í ad beiri í Alaupóstréd. Síðan er haldid
 inn Dyrós eftir merki, sem áður er sagt um hann og inn í leudnigun

* Einnig má fara fyrir austan Reidarstær og er það ein leudnig.

IV. Músarsund: Það er austanverð við Tröllenduhala. Á því eru þessi merki: Tré í Skáli, bær í vörðum, vestur á bakkanum fyrir Vestan Vestra-Þragendi.

Þegar á Músarsundi er þornid, má elsti liggja undir því en svo, að Loftstadahöll bær í dýpsta fallid sem sjóinn tekur: Ölubogarnum.

Tré og vandan bær þá samans. Þá í Músarsundi að austan verður er stór badi sem Flud nefnist; þegar þornid er inn fyrir hana, að halda sem beinast inn undan henni en gata þess, að fara þó eðli vestur af meginnum. Þannig skal halda þangað til Sundvandan: Stokkseyrar sundi er þennin svo undir Kerlingarbergi að Klyffaförð sé á milli, skal þá stefna á Eystra-Þragendi, austan við Grasastær, inn Veiðihellu, Kröfús og Gjáóstur. Sé lafsjóad, á að fara inn Kjarna lág, Hellós, Tullós, Þorzarós, austur Ráttólur, inn Gjáós og Gjáóstur inn í lendingu.

Sé farið af Músarsundi vestur: Stokkseyrar lendingu, er leidir þessi: Þegar inn úr sundinu er þornid, er beygt vestur í við, þegar Sundvandan í Stokkseyrar sundi mornar við Kerlingarberg, svo, að Klyffaförð sé á milli og halda þinn meginum, þangað til Kirtjan í Stokkseyri bær í Austur Öxlini: Ljósálfjalli og er þá þornid að Kirtjan lág og er inn úr henni er þornid, er farið austan við Disubanga, inn Kötluós, inn hjá Skítöngu og Hallstraup. En sé Tröllendurí farið, þá fyrir vestan Disubanga og inn í lendingu.

V. Ölubogarsund: Merki: Kunnbravagnur í Vesteyjum. Öðru notad í brúlausum síð, og af Kunnugum mornum.

*

VI. Ránsósinn. Merki fallin, en voru býrji eða stófl: bakkanum fram af Östri-Randár hól (Ránsós býrji) átti að bær í austur Öxlini: Ljósálfjalli.

VII. Foss og Rada, eru framán undir Tröllendum að vestan. Merki á Fessinn: Þeirna Leigju

á austur öslinu í Lyálfssfalli, en í Þóðmuni: (Var) þessu kjallur vestan undir Þóðmuni
 átti að vera í Þessu, en í stað kjallsins er nú notað vesturhornid: þessu í Stónd.

Þessu í Stóðmuni fjöru talin að vestan austur í Rangarífi.

Austan Stóðmuni, arleendingar eru Vatnasklettur áfastur landi. Þaðtöfnaklettur er
 lítill austur, þá Hindfjörusku framundan þessu, Hallstraup áföst þvi, þá Stóðmuni
 austur og Steinskúas þar fyrir framman, Kottur og Kottuás, Þerðakleiu lítill austur og
 Þímuntangi þar fyrir framman, þessu klettur fram undir Trölllendunum. Fyrir austan Þerð a-
 kleiu eru Setur og Setukleitur, þar austur og Hlíkholin; í því eru Hólu- og Herða-
 sker. Katrínarkleitur þar fyrir innan, áföst landi, Stálbotu austan við hettuna,
 þá Stálsós og Stál, stór klettur, áfastur landi, þá Stálfjörur þar framman, Svíaósa
 og Svíaósalón, Þrásarós og Þrásaróskur. Austan Stáls er Krúmma klettur, áfastur
 landi, Þerðakleitur lítill framman, Þerðakleitur og Þrásaróskur, Háleigjaborg og Salva-
 laj, Kjarnalaj og Kjarnalajar sker fram undir Þrásaróskur.

Fyrir austan Krúmma klettur er Þerðakleitur og Þerðakleitur; framman því er
 Gjáósti og Krúttós, þá Þrásalón og framman því Þrásarós, en vestur í Þrásalóni
 Þrásarós hjá Háleigjaborg, Illós, Helliós og Rangarífi.

Þrásaróskur klettur er vestur Þerðakleitur og austan, áfastur landi.
 Framan við þá er Þrásarós, Stelfjötta's, Þrásarós og Þrásarós og Þrásarós lítill vestur og
 Ólufi, hvortkvogja Þrásarós.

Austan vestur við Þrásaróskur klettur er Þrásaróskur klettur áfastur landi, þá Arnar-
 klettur og Arnarkleitur's er fyrir innan og Rangarífi klettur vestur, Háleigjuborg lítill framman.
 Þrásarífi er lítill austur og er það Þrásarós. Þá er Þrágakleitur áfastur landi
 og framman þessu klettur, Þrágakleitur og Þrágakleitur, en lítill austur Þrágakleitur.
 Þrágakleitur's, Hlíkholin og Kottuás fram undir Þrágakleitur. Þrágakleitur fyrir austan Þrágak-
 klettur, en Rangarífi klettur og austur og innan Rangarífi og er það innan frá landi út að
 Þrágakleitur. Á því eru Þrágakleitur's og austan en Rangarífi klettur að vestan. Einn þar
 Þrágakleitur's milli Stóðmuni- og Þrágakleitur's.

uppi á seti sínu og stó hendi síni í strobítanni:

"Laggjum á sundid í Jesú nafni! Þóid! Þóid vel! Góid á annan!"

Einum formanni heyrði ég hafa sooljót blótsyndi, alla leið inn úr sundinu, að ég
hvorði get né vil hafa þau eftir. Það var Einar Einarsson í Þandhúsum (áður í Þyrum),
en hjá honum réi ég nokkra röðra vorid 1885, en var annars háseti Jóns Þothels-
sonar þá.

Það þótti „ills viti“ ef manni matku sel á sundinu, en sýnti hann með, var alls
óhott!

Sjóviti voru það köllud, ef manni nefndu búr, naut, strofeli, ríá, hross o. fl. eða
þau nafn en tengd voru við ýmsar hvalabegundir.